

BALLAR LA VEU

Perejaume

Folgueroles, 14 de maig de 2011
Plaça Verdaguer, al peu del campanar

Fer la veu de Verdaguer palpable: aquesta és la proposta. Provar que, a partir de totes les músiques escrites per acompanyar la veu del poeta, la campana de Folgueroles es guardi la veu en el seu turó de dintre, com més sencera millor, perquè balli llarga i secreta la veu. Perquè –a través de la corba de la campana que es clou contínua i callada– rodi molta de veu a la plaça, i la sentim rodar.

COMPOSITORS

Abarcat, Joan · Abella de Rossi, Josefina · Abreu, Avelí · Acuña, Vicenç · Albareda, J. · Alberdi Aguirrezabal, Antonio · Aleu, Joan · Alfonso Ferrer, Frederic · Alió, Francesc · Altisent i Ceradi, Joan · Alvarez, Fermin Maria · Andreu i Sitges, Damià · Anfrés Alsina, Pius · Antoni, Josep · Aragonés, Josep Maria · Arnella, Jaume · Augé, Miquel · Ayats Abeyà, Jaume · Badias, Joan · Balcells, Joan · Baldelló i Benosa, Francesc · Ballester, Casimir · Ballvé, Josep Maria · Baños i Castells, Pere · Barberà i Humbert, Josep · Baró Güell, Josep · Barragué, J. · Baucells i Colom, Pere · Bayona, Bonaventura · Benaiges i Pujol, Josep Maria · Bertran, Eusebi · Blanco, Marcelino · Blanch, Miquel · Bofarull, Salvador · Bonastre i Bertran, Francesc · Bonet Armengol, Narcís · Bonet, Maria del Mar · Borguñó, Manuel · Borràs de Palau, Joan · Borràs i Fornell, Teresa · Borràs, Lluís · Bosch i Humet, Eusebi · Bové, Josep · Brotons i Soler, Salvador · Brugaroles i Ventulà, Lluís · Brunet i Recasens, Francesc · Buxó i Pujadas, Tomàs · Camp, Manel · Camps Arnau, Joan · Candi i Casanovas, Càndid · Carreras i Bulbena, Josep Rafael · Carreras i Dagas, Joan · Carreras i Nolla, Francesc · Carreras i Pujatò, F. · Carreras i Vidal, Joan · Casademont i Busquets, Cassià · Casadevall, Gaietà · Casagemas i Coll, Lluís · Casajoana, Ramon · Casajús, Vicens · Casals i Defilló, Pau · Casanovas, Manuel · Casasempere, Rafael · Castellà i Roger, Josep Maria · Català i Vidal, Antoni · Civil i Castellví, Francesc · Civil i Castellví, Josep · Claveria, Segimon · Climent · Colomer i del Romero, Àngel · Colomer i Jordi, Josep · Coll, Agustí · Comelade, Pascal · Commer, Franz · Comorera, Francesc · Corominas, Ignasi · Crespo, Montserrat · Crimon, Frederic · Cristóbal, Joan · Cumellas i Ribó, Josep · Donostia, José Antonio · Escofet, Ramir · Estradé, Claudi · Falla Matheu, Manuel de · Fargas i Heras, Joan · Fernández, Agustí · Ferran, Eusebi · Ferrari Ginnarelli, Carles · Ferrer i Bargalló, Anselm · Ferrer i Ramonaxto, Miquel · Ferrer i Vidal, Josep · Ferrer i Viñolas, Josep · Figueras, Francisco · Fonoll, Celdoni · Fontova i Planes, Conrad Abelard · Freixas i Cruells, Narcisa · Frigola i Frigola, Bonaventura · García Morante, Manuel · García Robles, Josep · García, G. · Gargallo, Jordi · Garreta i Arboix, Juli · Gay i Planella, Joan · Geis, Camil · Gené, Pau · Gibert i Camins, Joan · Gibert i Serra, Vicens Maria de · Giné, Josep · Ginestà, Lluís · Goberna i Franchi, Robert · Godes i Terrats, Pasqual Arturo · Granados i Campiña, Enric · Grau, Josep Maria · Güell López, Isabel · Guiteras i Guiu, Eusebi · Guzmán i Martínez, Joan Baptista · Halffter, Ernesto · Karr i Alfonsetti, Carme · Laffitte, Maria Dolors · Lambert i Caminal, Joan Baptista · Lamote de Grignon i Bocquet, Joan · Lamotte de Grignon i Ribas, Ricard · Laporta, Francesc · Llobera Fort, Jaume · Llongueras i Badia, Joan · Llongueras i Galí, Josep Jordi · Llopart, Carles · Lupresti, Antonio · Maideu i Auguet, Josep · Manent i Puig, Nicolau · Marfany, Enric · Marimon, Josep · Marquès i Puig, Antoni · Martí i Catà, Joan · Martínez-Imbert, Claudi · Mas, Roger · Mas i Serracant, Domènec · Masllovet i Sanmiquel, Josep · Massana i Bertran, Antoni · Massip, Joan · Massons Rabaseda, Dolors · Masvidal, Josep Maria · Matas Cullell, Josep · Mattioli, Guglielmo · Mauri, Maria · Mayral i Doz, Marià · Millet i Pagès, Lluís · Mir i Pons, Bartomeu · Miró, Marià · Mogas, Esteve · Molera, Rossend · Moll Roqueta, Mercè · Monsó, Antoni · Montsalvatge i Bassols, Xavier · Montserrat i Ayarbe, Francesc · Moreau, Wulfran · Morera i Viura, Enric · Muset i Ferrer, Frederic · Muset i Ferrer, Josep · Nicolau i Parera, Antoni · Novi, M. · Obiols, Àngel · Oltra, Manuel · Otaño, Nemesio · Padró i Ferrer, Josep Maria · Pagès, Mateu · Pahissa i Jo, Jaume · Palau i March, Rafael · Palau, Gabriel · Paulis, Narcís · Pedrell i Sabaté, Felip · Pérez i Moya, Antoni · Pérez i Simó, Antoni · Pich Santasusana, Joan · Pirozzini, Felip · Plà, Josep Maria · Pladevall, Josep Maria · Planas, Otiló · Plantada i Viola, Felip · Ponsa, Maria Lluïsa · Portas i Segura, Joaquim · Poveda, Miquel · Puig Bellera, Nadal · Puig Busquets, Nadal · Pujol i Matheu, Joan · Pujol i Pons, Francesc · Querol i Cavadà, Miquel · Rabaseda i Matas, Joaquim · Rafart, Sebastià · Renau i Oliver, Jacinto · Rial, Joaquim · Riba, Pau · Ribera, Ampar · Ribera, Enric · Riera, Santiago · Riu i Pujol, Miquel · Riu, Llorenç · Roca, Joan · Rodamilans, Àngel · Rodoreda i Santigós, Josep · Rodrigo, Joaquín · Roma, Josep Maria · Romeu i Corominas, Lluís · Roquet, Josep Maria · Rué i Rubio, Miquel · Rué, Sebastià · Ruera, Josep Maria · Sadurní, Celestí · Sala, Joan · Salvador i Ferrer, Josep · Sancho Marraco, Josep · Sarret, Lluís · Segarra i Malla, Irineu · Serra i Buixó, Eudald · Simó Cervera, Lluís · Sirisi, Jaume · Socias, Benvingut · Solé, Pere · Soler i Sardà, Josep · Sorribes, Josep · Strisi, J. · Subirachs i Ricart, Rafael · Subirachs i Vila, Rafael · Tarridas, Josep Maria · Tatché i Pol, Laureà · Thomàs i Sabater, Joan Maria · Tolosa, Nicolás de · Tomàs i Parés, Joan · Torras, Mercè · Torres, Bartolomé · Urien, Nicolás · Usart, Roger · Valls i Cascante, Agustí · Valls, Josep · Verdaguer i Santaló, Jacint · Vergés, Jacint · Via de Lanuza, Cristóbal · Vicens, Antoni · Vidal Roda, Joan · Vilar, Ramon · Vilarmau i Cabanes, Josep Maria · Vilaseca i Esteve, Julià · Vilaseca, Enric · Viñas i Dordal, Marià · Viñeta, Josep · Vives i Roig, Amadeu · Zulaica Aguirre, José Gonzalo...

PROGRAMA

Tot Verdaguer una altra vegada, però ara sense dir-ne un mot, res, ni una paraula seva perquè hi siguin totes. Hem baixat la campana del campanar de Folgueroles, perquè la campana convoqui, arran de plaça, totes les composicions musicals escrites per acompanyar les paraules de Verdaguer –virolais, sardanes, cant coral, òperes, cançons...-. Però, un cop convocats tots els acompanyaments, la campana balla callada. La paraula escolta, muda, la música que l’acompanya i nosaltres escoltem, per la música, la presència oïdora de la paraula. I aquesta paraula és tanta que omple la plaça. I, si la música parés de cop, sentiríem la respiració de la paraula que calla i escolta.

I la campana posa totes les músiques a to, i deixa el batall ben aplomat i suspèn la disciplina del ritme: gira equidistant del batall per no deixar-se tocar. No hi ha compàs en el gir, no es distingeix cada vegada que la campana gira completa. Cada gir de campana es conserva i es renova en el següent.

I el batall es fa centre de tot, com la paraula que no es veu ni sona, com el batall i la veu tornejats al centre de tot, i la plaça gira i es renova el bronze i es perllonga el bronze en un gir de campana infinita i de plaça rodada.

Perquè és la campana que ha baixat a ballar a la plaça les paraules del poeta. I la campana és la muntanya al cel suspesa de Verdaguer: la faldada de bronze de la muntanya al cel suspesa. I amb la muntanya ballant a la plaça les paraules de Verdaguer, queda l’espada buida amb el so del vent que hi xiula, com unes hores que hi toqués el cel, molt més esllenegades i irregulars que no les nostres.

I tot això passa el 14 de maig perquè la muntanya balli just després d’haver plantat, allà mateix, l’arbre de maig. Que és arbre flor que es fa triat perquè el tallin: arbre sacrificat, arbre arravatat fins al goig de ser un maig, fins al goig d’anomenar-se “un maig”, tal com diu la cançó “Plantaren un maig al fons de la vila”.

Perejaume

I

- Josep Rodoreda. *Virolai* (1880)
- Versions del *Virolai* (1880)
- Càndid Candi. *La barretina* (1880)
- Francesc Alió. *Plor de la tórtora* (1886)
- Josep Rodoreda. *Himne a la Verge de la Mercè* (1888)
- Jacint Verdaguer. *Cobles de la Mare de Déu del Roure* (harm. Manuel García Morante)
- Jacint Verdaguer. *Goigs de Sant Taló* (sobre una tema de W. A. Mozart, segons s’interpretaven al seminari de Vic)
- Amadeu Vives. *L’emigrant* (1893)
- Antoni Nicolau. *La Mort de l’escolà* (1899)
- Joan Gay. *La filadora* (1900 ca.)
- Josep Sancho Marraco. *Cansó del rayer* (1906)
- Cassià Casademont. *Lo filador d’or* (1901)
- Antoni Nicolau. *Entre flors* (1901)
- Robert Goberna. *Cançó de l’herba de l’amor* (1905 ca.)
- Tomàs Buxó. *La Filadora* (1906)
- Carme Karr. *La mort de la Verge* (1906)
- Josep Civil i Castellví. *Lo gessamí* (1907 ca.)
- Lluís Romeu. *Oydà! Pescadors de Galilea* (1907)
- Juli Garreta. *Records i somnis* (1907 ca.)
- Lluís Millet. *Sospirs* (1908)
- Joan Lamote de Grignon. *On sou, mon Jesús?* (1908)
- Felip Pedrell. *Sospirs* (1908 ca.)
- Àngel Rodamilans. *Rosa vera* (1910)
- Enric Granados. *L’herba de l’amor* (1914)
- Enric Ribera. *Cobles del Cor de Jesús* (1914 ca.)
- Pere Solé. *El Gessamí* (1920 ca.)
- Francesc Brunet Recasens. *Lo reyet* (1922)
- Tomàs Buxó. *Dintre el jardí* (1925)
- Joan Altisent. *La viola* (1928)
- Antoni Massana. *Canigó* (1934)
- Joaquín Rodrigo. *Lo violí de Sant Francesc* (1935)
- Pau Casals. *Sant Martí del Canigó, sardana de l’exili* (1943)
- Ricard Lamote de Grignon. *Sant Lluc* (1947)
- Manuel de Falla-Ernesto Halffter. *Atlàntida* (1961)

II

- Xavier Montsalvatge. *Sum Vermis* (1975)
- Josep Soler i Sardà. *Cançó de bressol* (1997)
- Rafael Subirachs. *Sentint lo Rossinyol* (2000)
- Salvador Brotons. *Oda a Verdaguer* (2001)
- Jaume Arnella. *Lo pare Falgàs* (2002)
- Francesc Bonastre. *In excelsis* (2002)
- Maria del Mar Bonet. *Amic e Amat* (2003)
- Pascal Comelade. *Plus Ultra* (2006)
- Roger Mas. *Plus Ultra* (2008)
- Maria Mauri. *A ma barqueta* (2010)
- Pau Riba. *Virolai/Virus laics* (2008)

III

- Càndid Candi. *Eternitat* (1882)
- Càndid Candi. *Caramellas* (1882 ca.)
- Càndid Candi. *La Gloria* (1883 ca.)
- Francesc Alió. *Cançó de l’estrella* (1886)
- Càndid Candi. *La rosa marcida* (1887 ca.)
- Pere Solé. *El Gessamí* (1900 ca.)
- Joan Gay. *Sota l’ombreta* (1900 ca.)
- Tomàs Buxó. *Cançó del Raier* (1906)
- Josep Civil i Castellví. *Lliri de sant Domingo* (1907 ca.)
- Joan Borràs de Palau, *Voladas* (1907)
- Josep Civil i Castellví. *La farigola* (1907 ca.)
- Joan Borràs de Palau. *La farigola* (1908)
- Josep Civil i Castellví. *Lo sant Àngel Custodi* (1910)
- Robert Goberna. *La cegüeta* (1910 ca.)
- Joan Borràs de Palau. *Los cosinets* (1910 ca.)
- Tomàs Buxó. *Oydà pescadors* (1916)
- Joan Altisent. *La viola* (1928)
- Joaquín Rodrigo. *Sant Francesc i la cigala* (1935)
- Muntanyes regalades, cançó tradicional recollida per Jacint Verdaguer. (BC, ms. 1464/8.)

Direcció musical: Oriol Ponsatí-Murlà · Selecció musical: Francesc Cortès
Pianistes: Quim Cornudella, Maria Mauri, Hug Vilamala i Mercè Villanueva
Il·luminador: Lluís Martí.

Producció tècnica: Pere Casanovas, Construccions Jufre, Fusteria Manyà, Ferran Molas, Construccions Pena.